

ISTOTA, CZŁOWIEK, PRZYJACIEL
– O ZAKRESIE ZNACZENIOWYM
I TREŚCI WYRAZU

DOROTA
SZMIDT

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń

Bożena Świąch

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Istota, człowiek, przyjaciel – o zakresie znaczeniowym i treści wyrazu
(1 godz. w kl. VIII)

Cele:

Cel ogólny

Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Cele nauczyciela

Uczeń:

- czyta ze zrozumieniem,
- opracowuje pomoc do nauki,
- określa zakres znaczeniowy i treść wyrazu,
- redaguje historyjkę,
- nazywa swoje stany emocjonalne,
- formułuje informację zwrotną.

Cele w języku ucznia:

- umiesz czytać ze zrozumieniem,
- opracowujesz pomoc do nauki,
- określasz zakres znaczeniowy i treść wyrazu,
- redagujesz historyjkę,
- potrafisz nazywać swoje uczucia i przeżycia.

Metody/Techniki pracy:

rundka aktywności, wyklejanie, lepienie z plasteliny, tworzenie infografiki.

Formy pracy:

zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

plastelina, elementy z papieru, plansza (sztywniejsza kartka papieru w formacie A3 lub dwie w A4), flamastry/kredki, prezentacja PowerPoint, podręcznik.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Przeprowadzenie rundki aktywności emocjonalnej – *Co odczuwam w chwili obecnej?*
(nawiązanie kontaktu i zaangażowanie uczniów w pracę na lekcji).

Poinformowanie o celu zajęć – postawienie pytania kluczowego: *Istota, człowiek, przyjaciel – dlaczego taka kolejność wyrazów?*; wykorzystanie prezentacji PowerPoint.

Część właściwa

Uczniowie czytają instrukcję i wykonują na planszach infografiki obrazujące zakres znaczeniowy i treść różnych wyrazów.

Tak powstają infografiki przypominające funkcje tych form językowych. Na ich podstawie uczniowie redagują historyjki, kładąc akcent logiczny na wybrane wyrazy według własnej inwencji.

Zadaniem nauczyciela jest wspieranie w sytuacji trudności.

Część zamykająca

Informacja zwrotna – uczniowie kończą zdania:

Umiem już...

Rozumiem...

Muszę jeszcze popracować nad...

Komentarz metodyczny

Uczniowie ze SPE mają pomoc, jeśli trudno im jest tworzyć infografikę: uproszczone 2 plansze z narysowanymi schematami – postaciami, przedmiotami – np. do podpisania; nauczyciel odczytuje instrukcję, zadaje pytania pomocnicze. W myśl „głaskologii” nauczyciel udziela pochwał za osiągnięcia, instruuje, jak uczeń może zapamiętać i określać zakres znaczeniowy i treść wyrazu. Podstawa programowa – obszar II., punkt 2. **Zróżnicowanie języka** – 6) [uczeń] *rozdziela treść i zakres znaczeniowy wyrazu* – w kl. VIII.